

ügy beszélt velünk, mint kocsis a lovával, „kegy” volt, hogy mi, ügyvédek ott lehettünk. Ez a magatartás egyéniségéből fakadt, másrészt boldog volt, hogy kiszolgálhatta ezt a rendszert. Puja Frigyes tette ide. Eredetileg traktoros volt, 3 hónapos gyorstalpalót végzett, úgy lett Vásárhelyen bíró. Miután Szegeden nem akadt bíró, aki elvállalta volna a Perbíró-ügyet, így Pozsgai vezette le. Mindenáron halálra akarták ítélni Perbíró, de megúszta életfogytiglannal. A Baróti-perről nincs tudomásom, de az volt a benyomásom, az is kirakatpernek készült, hisz Kiss Dezsőhöz került az ügy. Ő a pártbizottsággal állandó kapcsolatban volt. A bírói függetlenség így nézett ki...

– *Ilyen tapasztalatok után nem ábrándult ki hivatásából?*

– De. Azért nem mentem vissza bírónak. Az ügyvédkedést is csupán kenyérkereseti forrásnak tekintettem. A hat év megpóbáltatás után élni, túlélni akartam...

– *A mostani változásokat hogyan ítéli meg?*

– Az Alkotmánybíróság, a Számvevőszék intézménye azt bizonyítja, ma más szelek fújnak. Az igazság érvényesülhet ismét úgy, mint 1949 előtt...

EGY „FÉLINTERJÚ”

Dr. Pozsgai István volt a Perbíró-ügy bírója. Telefonbeszélgetésünk után megadott egy időpontot, amikor a témával kapcsolatosan ügyvédi irodájában felkereshetem, hogy mint – mondotta – „megbeszéljük a dolgot”. A IV-es ügyvédi munkaközösség egyik tagas szobájában az „idősebb” és az „ifjabb” Pozsgai íróasztal mögött ült. A kölcsönös bemutatkozás után a magnót az asztalra tettem.

– Ezt fölösleges volt elhoznia – mutatott a magnóra interjúalanyom.

– *Akkor miért kérte, hogy találkozzunk?*

– Telefonon udvariatlanság lett volna közölni, hogy nincs értelme erről témáról beszélni.

Érveimre, miszerint a joghallgatók által is olvasott hetilapunkban, a korábbi évtizedek joggyakorlatát kívánjuk felvillantani, s miután

a volt vádlottak elmondták emlékeiket, itt az ideje, hogy a volt bírák is megszólaljanak, fiára nézve, tőle megerősítést várva egyre csak ismételte a volt bíró, ügyészségi elnök, a mai ügyvéd: „Nincs itt az ideje erről beszélni. Más újságírónak sem nyilatkoztam. Egy kis idő van még hátra a nyugdíjig. Addig elvagyok az ügyeimmel... Mindig lelkiismeretemnek megfelelően, a törvények szellemében cselekedtem. Egyébként meg el lehet olvasni a Perbíró-ügy történetét...”

– A mai bírói gyakorlattal foglalkozzanak. Arról – látja – érdemes lenne írni – szólt közbe elterelő hadmozdulatként vitánkba a fiú. Jó ötlet, de valahol korábban, mondjuk az elmúlt évtizedek joggyakorlatával, kéne kezdeni.

A MEFESZ-ÜGYRŐL

Dr. Móricz Béláné ma nyugdíjas, szabadidejében tévét néz, kötetget, társadalmi munkában jogtanácsot ad. 1945 előtt – mint mondja – nő léteire kétszer kikötötték, mert tagja volt a kommunista pártnak. 1954-ben a népfront városi titkára volt, 1957 áprilisában került a bíróságra. Jogi végzettséget a szegedi tudományegyetemen szerzett. 1957 augusztusától (politikai színezetű) büntetőügyekkel, 1960-tól – saját kérésre – polgári ügyekkel foglalkozott. Az '56 utáni, megyét jellemző szervezkedésem, izgatásos ügyekről, a bíró felelősségéről beszélgettünk.

– A bíró csak a törvénynek van alárendelve, semmi külső behatás, vagy nyomás nem érheti, nem befolyásolhatják atekintetben, hogyan és milyen ítéletet hozzon. Ez az alapelv – jelentette ki beszélgetésünk elején.

– *Ezen elv érvényesülésének mikéntjéről, nyilván, bőséges tapasztalatokat szerzett bírói működése alatt. Hogyan lehetséges, hogy frissem kinevezett bíróként, gyakorlat nélkül, rögtön büntetőügyekkel kezdett foglalkozni?*

– 1957-ben nagyon sok volt a büntetőügy, s a polgári bírók egy részét is beosztották ezeket tárgyalni. *Legalább tízen tárgyaltunk büntetőügyeket.* Az volt az alapállásom, hogy a vádlott is ember. Így az első dolgom minden tárgyalás kezdetén az volt, hogy a vádlottról